

OBSAH

Úvod	5
1. Řečová komunikace	7
1.1. Řeč jako součást sociálního jednání	7
1.2. Dialog a „monolog“	8
1.3. Domácí literatura o dialogu	10
2. Institucionální komunikace	13
2.1. Komunikace v instituci jako objekt zájmu společenských věd	13
2.2. Specifičnost institucionální komunikace v prostředí školy	15
3. Školský dialog	17
3.1. Školský dialog v domácí literatuře	17
3.2. Terminologická poznámka	19
3.3. Vlastnosti školského dialogu v mezioborových souvislostech	21
3.4. Modelování školského dialogu	24
3.4.1. Model školského dialogu	25
3.4.1.1. Řečové chování v rámci modelů	28
3.4.2. Vliv modifikací komunikačního modelu na řečový projev dítěte	35
4. Komplexní analýza školského dialogu	38
4.1. Analytický aparát jako prostředek poznání školské „funkční řeči“	38
4.2. Analýza nevýukového dialogu	38
4.2.1. Záznam analyzovaného dialogu	40
4.2.2. Charakteristika komunikační situace	41
4.2.3. Charakteristika komunikantů	41
4.2.4. Členění dialogu	41
4.2.4.1. Úvodní část	41
4.2.4.2. Středová část	44
4.2.4.2.1. Tematicko-obsahová struktura	44
4.2.4.2.2. Struktura textu	45
4.2.4.2.2.1. Charakteristika obsahově-pragmatických jednotek	45
4.2.4.2.2.2. Výrazově-formační prostředky	48
4.2.4.3. Závěrečná část	51
4.2.4.3.1. Tematicko-obsahová struktura	51
4.2.4.3.2. Struktura textu a výrazově formační prostředky	51
4.3. Přínos analytického aparátu pro lingvodidaktickou diagnostiku	52
5. Dítě ve školské komunikační situaci	53
5.1. Teorie o vývoji dětské řeči	53
5.2. Rozvoj myšlení jako předpoklad rozvoje řeči	54

6. Jazyk školského dialogu.....	61
6.1. Psané a mluvené projevy v procesu osvojování řeči	61
6.1.1. K jazykové situaci regionu	62
6.1.2. Postoje žáků k útvarům národního jazyka a k jevům mluvené češtiny	63
6.2. Úloha mluvního vzoru a jeho působení na jazykové povědomí.....	65
7. Výstavba školského dialogu.....	68
7.1. Tematická výstavba školského dialogu	68
7.2. Školská „tříada“.....	71
7.2.1. Replika iniciační	71
7.2.2. Replika reaktivní	75
7.2.3. Replika evaluační	80
7.3. Školská „tříada“ ve vztahu k mimoškolské komunikaci	82
7.4. Dialogy mezi žáky	83
7.4.1. Osoba řídícího komunikanta	84
7.4.2. Výroky k probíhající činnosti	84
7.4.3. Diagnostická hodnota analýzy žákovských dialogů.....	86
8. Výrazové prostředky a dosažený stupeň rozvoje myšlení.....	88
8.1. Specifika užití slova-pojmu ve školském dialogu.....	88
8.2. Vyjadřování konkrétních významů	90
8.3. Vyjadřování abstraktních významů	92
8.4. Vyjadřování příčinných vztahů	98
8.5. Úspěšnost dětského komunikanta	100
9. Neverbální komunikace ve školském dialogu.....	101
9.1. Neverbální prostředky řeči	101
9.2. Komunikace ve skupině	102
9.3. Neverbální projevy komunikujícího žáka	103
9.4. Školská neverbální komunikace jako součást komunikační normy	106
Závěr.....	107
Literatura	110
Poznámky k přepisu	117
Značky, zkratky	118
Resumé	119